

R o z s u d o k

V m e n e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a členov senátu JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci navrhovateľov 1/ **E. B.**, bývajúca v L., 2/ **Ing. P. B.**, bývajúci v L., 3/ **W. S.**, bývajúci vo V., 4/ **K. S.**, bývajúci vo V., 5/ **F. S.**, bývajúci vo V., 6/ **P. K.**, bývajúci vo V. a 7/ **Ing. J. M.**, bývajúci v T., navrhovatelia 1/, 2/, 6/ a 7/ zastúpení JUDr. M. L., PhD., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom vo Z., proti odporcom 1/ **Slovenská republika** – Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Bratislava, Kutuzovova 8 a 2/ **Ministerstvo obrany Slovenskej republiky**, Bratislava, Kutuzovova 8, o **určenie neplatnosti dohody**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 13 C 168/2007, o dovolaní navrhovateľov 1/, 2/, 6/ a 7/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. januára 2010 sp.zn. 17 Co 187/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. januára 2010 sp.zn. 17 Co 187/2009 v časti smerujúcej proti jeho výroku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh bol zamietnutý, **z a m i e t a**.

Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. januára 2010 sp.zn. 17 Co 187/2009 v časti smerujúcej proti jeho výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v časti o zamietnutí návrhu proti odporcovi 2/, **o d m i e t a**.

Odporcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen (súd prvého stupňa) rozsudkom z 9. apríla 2009 č.k. 13 C 168/2007-146 zastavil konanie o návrhu navrhovateľov 3/, 4/ a 5/ a svojím ďalším výrokom určil, že „dohoda zo dňa 26. júla 1956 podpísaná na strane jednej osobami označenými ako P. Š., obyvateľ obce T. a J. T., obyvateľ obce S., Č., ako splnomocnení zástupcovia spoločnosti Bývalých urbarialistov a želiarov L. a na strane druhej Obvodným správcom pplk. G., Obvodný úrad vojenského obvodu L., č. X., taktiež podpísaná osobou označenou ako predseda ONV Krupina, z obsahu ktorej P. Š. a J. T. prehlasujú, že súhlasia s tým, aby na úplné vyrovnanie všetkých ich nárokov za nehnuteľnosti zapísané do vložky č. X., k. ú. L., poštátnené podľa zák. č. 169/1949 Zb., obdržali náhradu v sume Kčs 988 225,09, je neplatná“. Návrh proti odporcovi 2/ zamietol. Vo výrokovej časti svojho rozhodnutia tiež uviedol, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Súd prvého stupňa vyhovel návrhu na začatie konania proti odporcovi 1/ majúc za to, že dohoda z 26. júla 1956 o výške náhrady za zoštátnené nehnuteľnosti je neplatná, pretože nebolo preukázané, že by P. Š. a J. T. boli oprávnení na jej uzavretie. Ustálil, že navrhovatelia majú naliehavý právny záujem na určení jej neplatnosti, pretože rozhodnutie súdu o tejto otázke má význam pre konanie pred pozemkovým úradom, pred ktorým sa navrhovatelia domáhajú navrátenia vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré prešli na štát spôsobom podľa § 3 ods. 1 písm. m/, n/ a o/ zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov. Podľa súdu prvého stupňa bez vyriešenia otázky platnosti dohody o náhrade ostane postavenie navrhovateľov v reštitučnom konaní pred pozemkovým úradom neisté. Otázka platnosti dohody má pre reštitučné konania povahu otázky predbežnej vo vzťahu k inej otázke, o ktorej má rozhodnúť správny orgán, ktorý otázku platnosti dohody sám riešiť nemôže. Návrh na začatie konania proti odporcovi 2/ zamietol majúc za to, že tento účastník nie je nositeľom pasívnej legitímácie, keďže sporné nehnuteľnosti patria štátu. Konanie o návrhu navrhovateľov 3/, 4/ a 5/ zastavil z dôvodu jeho účinného späťvzatia.

Krajský súd v Banskej Bystrici (odvolací súd), konajúci o odvolaniach účastníkov, rozsudkom z 27. januára 2010 sp.zn. 17 Co 187/2009 zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh na určenie neplatnosti dohody z 26. júla 1956 zamietol. Rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu proti odporcovi 2/ potvrdil. Zmenu

napadnutého rozhodnutia o neplatnosti dohody odôvodnil tým, že súd prvého stupňa nesprávne posúdil podmienku prípustnosti určovacieho návrhu podľa § 80 písm. c/ O.s.p. Na rozdiel od neho dospel k záveru, že naliehavý právny záujem navrhovateľov na určenie neplatnosti dohody o výške a spôsobe poskytnutia náhrady za zoštatnené nehnuteľnosti tu nie je. Vychádzal z toho, že vzhľadom na navrhovateľmi uplatnený dôvod reštitúcie ich vlastníckych práv k nehnuteľnostiam (§ 3 ods. 1 písm. m/, n/ a o/zákona č. 503/2003 Z.z.) nie je potrebné, aby všeobecný súd riešil otázku platnosti dohody o finančnej náhrade, pretože táto otázka nie je otázkou predbežnou v konaní pred pozemkovým úradom; konanie na všeobecnom súde o tejto otázke nemá žiadny význam pre rozhodnutie pozemkového úradu. Uviedol, že pre naplnenie reštitučného dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. n/ zákona č. 503/2003 Z.z. je významné len to, či bola vyplatená náhrada za zoštatnené nehnuteľnosti, nie to, či náhrada bola vyplatená na základe platnej alebo neplatnej dohody; pozemkový úrad pri rozhodovaní o návrhu na navrátenie vlastníctva alebo pri rozhodovaní podľa § 5 ods. 2 zákona „vyslovuje, či oprávnené osoby preukázali skutočnosti podľa § 3 ods. 1 písm. m/, n/, o/ (či boli nehnuteľnosti znárodnené bez vyplatenia náhrady).“ Tým, že pozemkový úrad po podaní návrhu na určenie neplatnosti dohody o náhrade prerušil svoje konanie, ešte nie je preukázaný naliehavý právny záujem navrhovateľov na nimi požadovanom určení. Rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu proti odporcovi 2/ odvolací súd potvrdil majúc za to, že je vecne správne. Správne však mal byť návrh aj proti tomuto odporcovi zamietnutý z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na navrhovanom určení, nie z dôvodu nedostatku jeho pasívnej legitímácie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu navrhovateľa 1/, 2/, 6/ a 7/ podali dovolanie. Navrhli napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola určená neplatnosť dohody z 25. júla 1956, bude potvrdený a vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k odporcovi 2/, bude zmenený tak, že bude určené, že dohoda z 26. júla 1956 je neplatná, eventuálne bude určené, že dohodu z 26. júla 1956 nemožno považovať za dohodu v zmysle § 11 zákona č. 169/1949 Zb. Dovolanie odôvodnili dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/O.s.p. a jeho prípustnosť podľa § 238 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľa nesúhlasia so záverom odvolacieho súdu, že na nimi navrhovanom určení nemajú naliehavý právny záujem. Dohodu z 26. júla 1956 predložil v konaní pred správnym orgánom odporca práve na preukázanie svojej obrany, že pri vytváraní vojenského obvodu postupoval v súlade so zákonom č. 169/1949 Zb. Pozemkový úrad nemôže posúdiť platnosť tejto dohody a tak posúdiť, či proces zriaďovania

vojenského obvodu a nadobúdania pozemkov štátom bol v súlade so zákonom. Odvolací súd sa zaoberal otázkou naliehavosti právneho záujmu len z pohľadu jedného z uplatnených reštitučných dôvodov, a to z aspektu, či za zabraté pozemky bola či nebola vyplatená náhrada, pričom podľa jeho názoru nie je ani podstatné, či náhrada bola či nebola vyplatená na základe platnej alebo neplatnej dohody. Podľa navrhovateľov platnosť, resp. neplatnosť dohody z dôvodu, že štát nezačal dohodovacie konanie so skutočnými vlastníkmi tak, ako mal podľa zákona č. 169/1949 Zb., je významnou skutočnosťou, z ktorej pozemkový úrad vychádza pri posudzovaní otázky, či štát nadobudol v súlade alebo v rozpore so zákonom. Bez určujúceho výroku súdu o otázke platnosti či neplatnosti dohody o náhrade ostáva právne postavenie navrhovateľov v reštitučnom konaní neisté. Právna otázka, o ktorej má byť rozhodnuté pred súdom, má povahu otázky predbežnej vo vzťahu k inej právnej otázke, ktorá je predmetom samostatného správneho konania.

Odporcovia sa k dovolaniu navrhovateľov nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 240 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné, resp. že v časti napádajúcej výrok o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa vo vzťahu k odporcovi 2/, nie je prípustné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd

otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Osobitne pritom skúmal, či rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh na určenie neplatnosti dohody z 26. júla 1956 zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na takomto určení, nebola navrhovateľom odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Totižto, ak by posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu odvolacím súdom bolo nesprávne, znamenalo by to vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany, teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu. Vyplýva to zo skutočnosti, že ak súd dospeje k záveru, že na určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, nie je naliehavý právny záujem, rozhodne o návrhu bez skúmania jeho podstaty. Dovolací súd ale dospel k záveru, že k takejto vade konania nedošlo, pretože odvolací súd predmetnú otázku posúdil správne.

Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave (o rozvoде, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 80 písm. a,/b/ a c/ O.s.p.).

Určovací návrh (§ 80 písm. c/ O.s.p.) má predovšetkým preventívny charakter - jej účelom je spravidla poskytnúť ochranu právam navrhovateľa skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva [určovací návrh preto vo všeobecnosti nie je opodstatnený tam, kde už právny vzťah alebo právo boli porušené a kde je namieste návrh na splnenie povinnosti (§ 80 písm. b/ O.s.p.)]. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takéhoto návrhu, musí byť naliehavý v tom zmysle, že navrhovateľ v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa návrhu na plnenie).

Nejde tu o samotný určovací návrh, ale o to, čoho (akého určenia) sa navrhovateľ domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa navrhovateľ v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa návrhom s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti navrhovateľovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu navrhovateľa predpokladá teda posúdenie, či podaný určovací návrh je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snád' spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Naliehavý právny záujem navrhovateľa na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním návrhu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Ak navrhovateľ neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie návrhu. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že ten-ktorý určovací návrh nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

Odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel k záveru, že naliehavý právny záujem navrhovateľov na určení neplatnosti dohody z 26. júla 1956 tu nie je. Vychádzal z toho, že vzhľadom na navrhovateľmi uplatnený dôvod reštitúcie ich vlastníckych práv k nehnuteľnostiam (§ 3 ods. 1 písm. m/, n/ a o/zákona č. 503/2003 Z.z.) nie je potrebné, aby všeobecný súd riešil otázku platnosti dohody o výške náhrady, pretože táto otázka nie je otázkou predbežnou v konaní pred pozemkovým úradom; konanie na všeobecnom súde o tejto otázke nemá žiadny význam pre rozhodnutie pozemkového úradu. Uviedol, že pre naplnenie reštitučného dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. n/ zákona č. 503/2003 Z.z. je významné len to, či bola vyplatená náhrada za zoštatnené nehnuteľnosti, nie to, či náhrada bola vyplatená na základe platnej alebo neplatnej dohody o výške náhrady; pozemkový úrad pri rozhodovaní o návrhu na navrátenie vlastníctva alebo pri rozhodovaní podľa § 5 ods. 2 zákona „vyslovuje, či oprávnené osoby preukázali skutočnosti podľa § 3 ods. 1 písm. m/, n/, o/ (či boli nehnuteľnosti znárodnené bez vyplatenia náhrady).“ Tým, že po podaní návrhu na určení neplatnosti dohody o peňažnej náhrade pozemkový úrad prerušil svoje konanie ešte nie je preukázaný naliehavý právny záujem na navrhovanom určení.

Tieto závery odvolacieho súdu sú správne. I podľa dovolacieho súdu by výsledok konania o návrhu na určení neplatnosti dohody z 26. júla 1956 o spôsobe a výške náhrady za

zoštátnené nehnuteľnosti nemal žiadny význam pre rozhodnutie pozemkového úradu o návrhu na navrátenie vlastníctva k pozemkom podľa zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.

Navrhovatelia uplatnili na Obvodnom pozemkovom úrade vo Zvolene podľa predmetného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom z dôvodov, že tieto prešli na štát v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady (§ 3 ods. 1 písm. m/ zákona), v dôsledku znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady (§ 3 ods. 1 písm. n/ zákona) a v dôsledku prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu (§ 3 ods. 1 písm. o/ zákona). Podľa dovolacieho súdu vyriešenie otázky platnosti dohody z 26. júla 1956 o spôsobe a výške náhrady za zoštátnené nehnuteľnosti nie je potrebné pre posúdenie opodstatnenosti ani jedného z uplatnených reštitučných dôvodov. Pri dôvodoch navrátenia vlastníctva uplatnených podľa § 3 ods. 1 písm. m/, n/ (z dôvodu uvedeného za spojku „alebo“) a o/ zákona to vyplýva z povahy a spôsobu vymedzenia reštitučných dôvodov. Rovnako nie je to potrebné ani pri posúdení opodstatnenosti návrhu na navrátenie vlastníctva uplatneného z dôvodu uvedeného v prvej časti ustanovenia § 3 ods. 1 písm. n/ zákona (z dôvodu, že nehnuteľnosti prešli na štát v dôsledku znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi), ako to tvrdia navrhovatelia v dovolaní, keď argumentujú, že platnosť, resp. neplatnosť dohody z dôvodu, že štát nezačal dohodovacie konanie so skutočnými vlastníkmi tak, ako mal podľa zákona č. 169/1949 Zb., je významnou skutočnosťou, z ktorej pozemkový úrad vychádza pri posudzovaní otázky, či štát nadobudol v súlade alebo v rozpore so zákonom.

Znárodnením (zoštátnením) vykonaným v rozpore s vtedy platnými predpismi treba rozumieť taký postup a konanie štátu (jeho orgánu), ktorý odporuje kogentným ustanoveniam zákona, na základe ktorého sa majetok znárodňuje (zoštátnuje), a to svojím účelom alebo obsahom. Otázku, či znárodnenie (zoštátnenie) bolo vykonané v rozpore so zákonom č. 169/1949 Sb. o vojenských obvodoch, platným a účinným do 29. októbra 1997, nie je možné ale riešiť z hľadiska dohody z 26. júla 1956 o spôsobe a výške náhrady za zoštátnené nehnuteľnosti.

K zoštátneniu nehnuteľností a práva na vody na území obvodu, pokiaľ náležali iným osobám ako štátu, dochádzalo dňom, ktorý určil vyhláškou v Úradnom liste krajský národný výbor potom, keď boli podrobne vytýčené hranice obvodu (§ 8 ods. 2 zákona č. 169/1949 Sb.). O zoštátnení podľa § 8 ods. 2 zákona upovedomila vojenská správa doterajších vlastníkov nehnuteľností. Ak vznikol spor o predmete a rozsahu zoštátnenia, rozhodol o ňom okresný národný výbor (§ 9 zákona). Za zoštátnenú nehnuteľnosť prislúchala náhrada vo výške všeobecnej ceny podľa jej stavu v deň zoštátnenia, a ak bola nehnuteľnosť používaná už pred týmto dňom, podľa jej stavu v deň začiatku užívania (§ 10 ods. 1 zákona). Vojenská správa mala začať s *bývalými* vlastníkami zoštátnených nehnuteľností vyjednávanie o určení spôsobu a výšky náhrady. Ak sa neskončilo toto vyjednávanie dohodou do šesť mesiacov od zoštátnenia (§ 8, ods. 2), mohla sa ktorákoľvek zo strán obrátiť na okresný národný výbor so žiadosťou o rozhodnutie (§ 11 zákona).

Z uvedených ustanovení zákona č. 169/1949 Sb. teda vyplýva, že o výške a spôsobe poskytnutia náhrady sa mala príslušná vojenská správa dohodnúť nie v priebehu proces zoštátnenia (k tomu dochádzalo dňom určeným vyhláškou krajského národného výboru v Úradnom liste po vytýčení hraníc vojenského obvodu), ale až následne, po tom, ako dotknutým osobám bolo zoštátnením odňaté ich vlastnícke právo k nehnuteľnostiam (vojenská správa vyjednávala o určení spôsobu a výšky náhrady s *bývalými* vlastníkami už zoštátnených nehnuteľností). Nie je preto náležitá argumentácia navrhovateľov v dovolaní, že posúdenie otázky platnosti dohody z 26. júla 1956 bolo významné pre posúdenie, či znárodnenie nebolo vykonané v rozpore s vtedy platnými predpismi, a to z dôvodu, že štát nezačal dohodovacie konanie so skutočnými vlastníkami tak, ako mal podľa zákona č. 169/1949 Zb.

Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd, rovnako ako súd odvolací, dospel k záveru, že by sa prípadným kladným rozhodnutím súdu v sporovom konaní o návrhu navrhovateľov na určenie neplatnosti dohody z 26. júla 1956 o výške a spôsobe náhrady za zoštátnené nehnuteľnosti ich právne postavenie v reštitučnom konaní vedeným podľa zákona č. 503/2003 Z.z. nijak neupevnilo. Taký návrh na začatie konania nie je preto procesne prípustným nástrojom ochrany ich práva.

Majúc na zreteli vyššie uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že tým, že odvolací súd sú posúdil otázku naliehavosti právneho záujmu navrhovateľov na nimi požadovanom určení tak, že tento záujem nie je daný, neodoprel navrhovateľom právo na súdnu ochranu.

Keďže odvolací súd na daný skutkový stav použil správny právny predpis, tento aj správne vyložil a jeho právne závery zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu, je rozsudok odvolacieho súdu v časti meniacej rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh na začatie konania sa zamietá, správny. Nakoľko nebolo zistené, že by konanie odvolacieho súdu bolo v tejto časti postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 O.s.p. alebo inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, dovolací súd dovolanie navrhovateľov 1/, 2/, 6/ a 7/ podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudkom zamietol.

Navrhovatelia napadli dovolaním aj výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bol návrh proti odporcovi 2/ zamietnutý. Občiansky súdny poriadok ale pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Vo vzťahu k odporcovi 2/ odvolací súd ale potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Prípustnosť dovolania navrhovateľov podľa ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Dovolanie navrhovateľov v tejto časti nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p., keďže v danej právnej veci rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádza rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bol odvolací súd viazaný.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa odporcu 2/ nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou procesnou vadou majúcou za následok tzv. zmätočnosť konania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), dovolací súd skúmal, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Osobitne pritom skúmal, či touto časťou rozhodnutia odvolacieho súdu, nebola navrhovateľom odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Z rovnakých dôvodov, ako boli uvedené vyššie vo vzťahu k ostatným častiam rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd dospel k záveru, že ani touto časťou dovolaním napadnutého rozhodnutia nebola navrhovateľom odňatá možnosť konať pred súdom.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dovolanie navrhovateľov v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v časti o zamietnutí návrhu proti odporcovi 2/, odmietol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

V dovolacom konaní úspešným odporcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd napriek tomu úspešným účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. augusta 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová